

Raadsavond	8-7-2024
Zaaknummer	602472
Portefeuillehouder	Nick van Egmond
Vorbereid door	Middelen
Onderwerp	Richtnota 2025

Beslispunten

De financiële kaders voor verwerking in de meerjarenbegroting 2025-2028 vast te stellen, inhoudende:

1. De onontkoombare ontwikkelingen zoals benoemd in hoofdstuk 2 van de richtnota vast te stellen;
2. Kennis te nemen van de effecten van meicirculaire, zoals benoemd in hoofdstuk 2 van de richtnota.
3. In te stemmen met de voorgestelde ombuigingen zoals benoemd in hoofdstuk 2 van de richtnota, onderdeel:
 - a. Ombuigingen programma 1 en overhead;
 - b. Ombuigingen programma 2;
 - c. Ombuigingen programma 3;
 - d. Ombuigingen financieel-technisch;
4. In te stemmen met de uitgangspunten zoals benoemd in hoofdstuk 3 van de richtnota.

Wat willen we bereiken

Het doel van deze richtnota is om de keuzes van het college, en de uitgangspunten bij de begroting, vast te stellen, zodat het college een programmabegroting 2025 kan opstellen met een sluitend meerjarenperspectief. Vanwege het huidige niet sluitende meerjarenperspectief, is deze richtnota beleidsarm qua nieuwe ambities, vooral gericht op ombuigingen, maar biedt zij wél perspectief voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen én houdt de eerder vastgestelde ambities overeind.

Samenvatting

In november 2023 heeft de gemeenteraad bij wijze van uitzondering de Programmabegroting 2024 vastgesteld zonder sluitend meerjarenperspectief. De raad gaf daarbij opdracht aan het college om meteen ná de vaststelling, te werken aan een sluitend meerjarenperspectief.

Het college is gestart vanuit van een brede voorbereiding gericht op het in kaart brengen van mogelijke ombuigingen. Er zijn hierbij op voorhand geen onderdelen uitgezonderd. In de uitwerking heeft dit geleid tot voorstellen die zijn gericht op bezuinigingen, keuzes in taken, of het vergroten van inkomsten, die realistisch zijn en feitelijke implementeerbaar. De raadsopdracht is uitgewerkt in deze Richtnota 2025, waarbij het financiële voorstel wordt gepresenteerd. Het college biedt een scenario aan waarbij er naast een sluitende meerjarenraming ook nog ruimte blijft voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

Inleiding

Raadsopdracht

In november 2023 is de programmabegroting 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze begroting en dan specifiek de meerjarenraming, kende bij wijze van uitzondering geen sluitend meerjarenperspectief als gevolg van grote onzekerheden op rijksniveau en de geplande opschalingskorting. De gemeenteraad van Kaag en Braassem gaf daarom de opdracht aan het college van B&W om meteen ná de vaststelling van de programmabegroting 2024, te werken aan een sluitend meerjarenperspectief.

Vervolgproces

In vervolg op deze raadsopdracht is er direct na de vaststelling van de programmabegroting 2024 een proces gestart richting de Richtnota 2025. De opdracht gaat uit van een brede ambtelijke voorbereiding gericht op het in kaart brengen van mogelijke ombuigingen die moeten leiden tot een concreet voorstel c.q. scenario met minimaal een sluitend meerjarenperspectief. Er zijn hierbij op voorhand geen onderdelen uitgezonderd. In de uitwerking heeft dit geleid tot voorstellen die zijn gericht op bezuinigingen, keuzes in taken, of het vergroten van inkomsten, die realistisch zijn en feitelijk implementeerbaar. Bij de voorbereiding van dit voorstel is de raad geïnformeerd middels een lijst van mogelijke ombuigingen die het college heeft overwogen. Raadsleden hebben de mogelijkheid gekregen input te geven op de lijst, voor zover zij nog extra kansen zagen die niet waren opgenomen in de opsomming. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Businesscases

De voorstellen zijn uitgewerkt in businesscases waarbij er ten eerste alleen technisch gekeken is naar mogelijkheden van bezuiniging, keuzes in taken of het vergroten van inkomsten. Ook eerdere opgaven vanuit Focus met Ambitie en CUP zijn meegenomen in de heroverweging en ter discussie gesteld. In de businesscases is de taak kort uitgewerkt, wat de besparing behelst zowel op inhoud als op financieel oogpunt en wat de consequenties zijn.

Resultaat

De raadsopdracht is uitgewerkt in deze Richtnota 2025, waarbij het financiële voorstel wordt gepresenteerd. Het college biedt een scenario aan waarbij er op de sluitende meerjarenraming, nog ruimte blijft voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen en waarbij de eerder vastgestelde ambities overeind blijven. De maatregelen zijn bewust in stand gebleven ook na de komst van de positieve informatie van de voorjaarsnota om eventuele uitdagingen in de toekomst op te kunnen vangen. De voorgestelde ombuigingen worden middels een korte uitleg in de richtnota toegelicht.

Update meicirculaire

Inmiddels heeft het Rijk de meicirculaire gepubliceerd en de financiële effecten voor ons meerjarenbeeld zijn bekend. Het meerjarenbeeld wordt dusdanig positiever dat ons college heeft besloten om dit effect zichtbaar te verwerken in de richtnota en het raadsvoorstel. Cijfermatig ziet de ontwikkeling van het meerjarenbeeld er als volgt uit:

Ontwikkeling meerjarenbeeld	2025	2026	2027	2028
<i>Vertrek: programmabegroting 2024 & september circulaire</i>	1.140 V	2.042 N	2.745 N	2.745 N
<i>Besluiten & onontkoombare ontwikkelingen</i>				
Bibliotheek Woubrugge (rbs 18dec23)	30 N	30 N	30 N	30 N
Regionale Investeringsagenda HR (rbs 18mrt24)	114 N	114 N	114 N	
Tijdelijke huisvesting onderwijs	200 N	100 N		
Netto indexatie (uitgaven minus inkomsten)	1.674 N	1.674 N	1.674 N	1.674 N
Meerjarenbeeld going-concern	878 N	3.961 N	4.563 N	4.449 N
<i>Meicirculaire:</i>				
Voorjaarsnota Rijk	756 V	2.757 V	2.696 V	2.668 V
<i>Extra in meicirculaire</i>	<i>516 V</i>	<i>649 V</i>	<i>793 V</i>	<i>1.482 V</i>
Meerjarenbeeld vóór ombuigingen	394 V	555 N	1.073 N	298 N
<i>Ombuigingen programma 1 en overhead</i>				
P&O budget stagiaires	45 V	45 V	45 V	45 V
Werkkostenregeling (WKR) aanscherpen (fiscaal)		20 V	20 V	20 V
Inkomsten inschrijving arbeidsmigranten		150 V	150 V	150 V
Optimalisatie bedrijfsvoeringsbudget	60 V	60 V	60 V	60 V
R&D budget ICT verminderen		25 V	25 V	25 V
P-budget nav invoering directiemodel	64 V	64 V	64 V	64 V
<i>Ombuigingen programma 2</i>				
Budget WMO		100 V	100 V	100 V
Taakveld Jeugd in relatie tot medebewindstaken		500 V	500 V	500 V
<i>Ombuigingen programma 3</i>				
Taakveld recreatie, toerisme en landbouw.		25 V	25 V	25 V
Vaste invulling bij beheer en projecten	75 V	150 V	150 V	150 V
Boeggolf jaarlijkse wegenkredieten	134 V	134 V	134 V	134 V
<i>Ombuigingen financieel-technisch</i>				
Activeren ambtelijke inzet	100 V	700 V	671 V	643 V
Afschrijftermijn nieuwe gebouwen van 40 naar 50 jaar		18 V	275 V	275 V
Circulair bouwen & restwaarde				33 V
Inkomsten toeristenbelasting	38 V	75 V	113 V	150 V
Verhogen OZB (bedrag tot niveau rijksraming)		0 N	0 N	0 N
Meerjarenbeeld ná ombuigingen	909 V	1.512 V	1.259 V	2.075 V

(On)omkeerbaarheid

Een deel van de voorgestelde maatregelen gaan per 2025 in. Dit zijn maatregelen die al per 2025 praktisch implementeerbaar zijn en nagenoeg geen gevolgen hebben voor de dienstverlening aan inwoners. De andere maatregelen kennen een langer implementatietraject, en starten daarom met ingang van 2026. Dit zijn maatregelen die ook omkeerbaar kunnen zijn wanneer bijvoorbeeld zou blijken dat het Rijk gemeenten op korte termijn alsnog tegemoetkomt in de discussie “geen taken zonder knaken”.

Argumenten

Door het vaststellen van de onontkoombare ontwikkelingen in hoofdstuk 2, en in te stemmen met de voorgestelde keuzes voor ombuigingen in hoofdstuk 2, en benoemde uitgangspunten hoofdstuk 3, kan het college een programmabegroting 2025 opstellen met een sluitend meerjarenperspectief.

Kanttekeningen

In deze richtnota zijn de relevante financiële effecten van alle bekende ontwikkelingen meegenomen. Maar de richtnota is ook een momentopname. Met name de kabinetsformatie brengt nog de nodige onzekerheid met zich mee.

Risico's

Vanuit onze risico beheersingssystematiek worden onoverkomelijke incidentele risico's afgedekt met het weerstandsvermogen. Maar er kunnen ook ontwikkelingen op ons afkomen met structurele effecten die om grote prioriteit vragen. Potentiële voorbeelden daarvan zijn: een verkeersveiliger Noordeinde en Zuideinde, verduurzaming van de gemeentelijke huisvesting, brugrenovaties in de glastuinbouwgebieden (Floraweg/Noorderhemweg), kostenontwikkelingen in het sociaal domein, ontwikkelingen in onderwijshuisvesting (kosten c.q. groei leerlingen), maatschappelijke eisen ten aanzien van sport- en bibliotheekvoorzieningen, intensiever grootonderhoud van het wegenareaal door klimaat en intensiever gebruik (inwonersgroei), effecten van een noodzakelijk actiever grondbeleid. Daarom adviseert het college met klem om terughoudend te zijn om (deels) af te zien van de voorgestelde maatregelen. Een buffer ook in het meerjarenperspectief, zowel vanuit de risico's als de financiële kengetallen, is nodig om te voldoen aan de opdracht van de raad.

Participatie en inspraak

24 juni 2024 Richtnota 2025: Visie & Advies

08 juli 2024 Richtnota 2025: Besluitvormende raad

Financiële consequenties

De richtnota bevat de keuzes en uitgangspunten die nodig zijn voor het samenstellen van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Regio

N.v.t.

Evaluatie

De Richtnota is onderdeel van de jaarlijkse P&C-cyclus.

Roelofarendsveen, [18-6-2024](#)

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,	
de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
J.J. Démoed	A. Heijstee-Bolt

Bijlagen behorend bij het voorstel

- Raadsbesluit
- Richtnota 2025